

Statsrevisorernes Sekretariat
Folketinget
Christiansborg
1240 København K

Holmens Kanal 22
1060 København K
Telefon 33 92 93 00
sm@sm.dk
www.socialministeriet.dk

Sagsnr.
2017 - 1860

Børne- og socialministerens redegørelse vedrørende beretning nr. 13/2016 om grundlaget for at dokumentere effekt af sociale indsatser

Doknr.
461825

Dato
26-06-2017

Som anmodet i brev af 30. marts 2017 fremsendes hermed min redegørelse for de foranstaltninger og overvejelser, som beretning nr. 13/2016 om grundlaget for at dokumentere effekt af sociale indsatser, har givet anledning til.

Jeg har noteret mig, at Statsrevisorerne på baggrund af Rigsrevisionens beretning finder, at ministeriets indsats for at få mere viden om, hvilke sociale indsatser, der har den bedste virkning for borgerne, har været uacceptabelt langsommelig. Jeg har ligeledes noteret mig, at Statsrevisorerne finder det kritisabelt, at ministeriet ikke i tilstrækkelig grad har sikret, at retvisende data bliver indsamlet, offentliggjort i nationale statistikker og anvendt til at dokumentere effekt af sociale indsatser.

Statsrevisorerne bemærker i den forbindelse, at ministeriet ikke har planer eller strategier for, hvordan og i hvilket omfang man vil anvende data fra de nationale statistikker til at udvikle mere viden om effekten af sociale indsatser. Statsrevisorerne bemærker også, at ministeriet ikke har sikret, at data indsamlet fra kommunerne er pålidelige, dækkende og aktuelle, samt at der er risiko for, at data ikke er retvisende, blandt andet på grund af utilstrækkelig kvalitetssikring.

Jeg tager Rigsrevisionens beretning og Statsrevisorernes bemærkninger til efterretning, og jeg er meget enig i, at det er vigtigt at få mere viden om effekt af vores indsatser på socialområdet.

Jeg hæfter mig dog også ved, at Statsrevisorerne anderkender betydningen af arbejdet med datastrategien, og at de, ligesom jeg, forventer at ministeriet med de kvalitetssikrede data, som udmøntning af strategien afstedkommer, får skabt et grundlag for valide effektmålinger af de sociale indsatser.

Mange af Rigsrevisionens kritikpunkter bliver således i dag håndteret med ministeriets datastrategi. Datastrategien blev igangsat i forlængelse af den organisatoriske opprioritering af arbejdet med data og analyse i ministeriet, der fandt sted med oprettelsen af en særskilt Afdeling for Analyse og Datastrategi i departementet i 2015. Formålet med afdelingen er at øge vidensgrundlaget på ministerområdet og fremme en mere data- og analysedreven styring og prioritering ved at udvikle og omsætte datastrategier i tæt samarbejde med relevante interessenter og gennem analyser, der sætter fokus på, hvad der virker.

I det følgende vil jeg redegøre nærmere for de foranstaltninger og overvejelser, som beretningens indhold og konklusioner samt Statsrevisorernes bemærkninger har givet anledning til.

Langstrakt tilvejebringelse af viden om effekter

Jeg er enig med Statsrevisorerne, når de på baggrund af Rigsrevisionens beretning påpeger, at processen med at tilvejebringe mere viden om hvilke sociale indsatser, der har den bedste virkning for borgerne, har været langstrakt.

Jeg vil dog gerne understrege, at det tager tid at opbygge valid national statistik, som kan danne baggrund for måling af effekt af sociale indsatser. Det er en omfattende og ressourcetung proces, som kræver at opgaven bliver højt prioriteret både i kommunerne og staten.

Min oplevelse er, at kommunerne i stadig stigende grad prioriterer indberetningsopgaven, ligesom vi fra ministeriets side med datastrategien har opprioriteret arbejdet med indsamling og kvalitetssikring af data. Eksempelvis har ministeriet i samarbejde med Danmarks Statistik i forbindelse med den seneste validering af data til de nationale statistikker sendt et informationsbrev til samtlige kommunaldirektører og opfordret dem til at prioritere valideringsopgaven. Resultatet af denne øvelse er, at flere kommuner nu leverer validerede data til tiden til ministeriets statistikker, og ministeriet har derfor besluttet at videreføre denne praksis.

Rigsrevisionen påpeger, at det særligt er udviklingen af indikatorer, der specificerer hvilke data, der skal indsamles, som har været langsommelig. Det er ikke ministeriets vurdering, at udviklingen af indikatorer har haft en betydning for afgrænsningen af dataindsamlingen, idet udviklingen af indikatorer ikke har en direkte betydning for, hvilke data kommunerne skal indberette. Afgrænsningen af hvilke data kommunerne skal indberette foregår i mange aspekter af ministeriets arbejde, og afhænger eksempelvis af nye lovkrav, politisk efterspørgsel, udvikling af nye muligheder for indberetning samt dialog med kommuner og andre relevante samarbejdspartnere.

Planer og strategier for arbejdet med at udvikle viden

Rigsrevisionen og Statsrevisorerne vurderer, at ministeriet ikke har planer for, hvordan og i hvilket omfang data fra statistikkerne skal anvendes til at skabe mere viden om effekt.

Det står imidlertid helt centralt i ministeriets arbejde, at etablere et samlet overblik over målgrupper, udgifter, indsatser og resultater som grundlag for en vidensbaseret udvikling af socialpolitikken med fokus på bedre indsatser og større effekt. Med Socialpolitisk Redegørelse 2016 og 2017 er der for eksempel for første gang skabt et bredt overblik over målgrupper på socialområdet. Dette fokus, mener jeg, er første skridt i retningen af at kunne skabe viden om, hvad der virker på baggrund af et stadigt bedre datagrundlag i de nationale statistikker.

Ministeriet baserer sig på en række tilgange i arbejdet med at tilvejebringe viden, herunder viden om effekter og resultater. Tilgangene følger to overordnede spor:

Det første spor handler om fra centralt hold at opbygge viden om resultaterne og effekterne af sociale indsatser. Det gøres både i forhold til konkrete socialfaglige indsatser og i forhold til den mere overordnede indretning af indsatsen. Det kommer blandt andet til udtryk i Socialpolitisk Redegørelse samt i en række satspuljeprojekter og andre centralt finansierede projekter, hvor man udvikler, afprøver og dokumenterer effekten af konkrete indsatser.

Ministeriet har desuden udarbejdet en strategi for udvikling af sociale indsatser, som er en ramme for en mere systematisk og vidensbaseret tilgang til udvikling og udbredelse af virksomme og omkostningseffektive metoder/indsatser, hvor en række kriterier skal opfyldes, før man for eksempel kan gå fra en afprøvningsfase til egentlig udbredelse af en virksom social metode/indsats.

Det andet spor handler om at understøtte kommunerne og de enkelte sociale tilbud i deres arbejde med lokalt at opbygge viden om indsatserne via systematisk dokumen-

tation af resultaterne, herunder indsamling af egne data. Her er et nyt værktøj Socialstyrelsens håndbog for sociale tilbud i resultatdokumentation og evaluering.

Jeg mener derfor, at ministeriet allerede er godt på vej i forhold til at anvende data fra statistikkerne som grundlag for at skabe fokus på bedre indsatser og større effekt.

Dækkende og aktuelle data

Statsrevisorerne vurderer på baggrund af Rigsrevisionens beretning, at ministeriet ikke har sikret, at data indsamlet fra kommunerne er dækkende og aktuelle.

Jeg er enig med Rigsrevisionen i, at det er vigtigt, at der indsamles data fra alle kommuner, så statistikkerne er dækkende. Jeg må dog understrege, at der i tre af de fire undersøgte statistikker er data for alle landets kommuner. For voksenhandicapstatistikken er der ikke data fra alle kommunerne, men ved hver offentliggørelse får vi stadig flere med. Det viser mig, at udmøntningen af datastrategien har den ønskede effekt, og det er derfor min forventning, at der inden for de næste år vil foreligge en dækkende statistik.

Den forventning baserer jeg også på vedtagelsen af det nye lovforslag i juni, som giver ministeriet hjemmel til at udstede en databekendtgørelse, der så vidt muligt samler alle regler og informationer om dataindberetningen ét sted. Databekendtgørelsen skal gøre det helt klart, hvori indberetningspligten består, så formålet med indberetningerne i højere grad er synligt og forståeligt, og så det sikres, at alle ønskede data indberettes. Bekendtgørelsen indebærer også, at det i højere grad skal være muligt at følge op, hvis ministeriet gentagende gange oplever, at indberetningskravene ikke bliver overholdt.

Rigsrevisionen vurderer, at Danmarks Statistiks manglende opfølgning på indberetninger til voksenhandicapstatistikken har været afgørende for, at data ikke er dækkende. Ministeriet deler ikke umiddelbart Rigsrevisionens opfattelse af, at det, såfremt Danmarks Statistik havde valgt en anden tilgang til kvalitetssikring af data i voksenhandicapstatistikken, ville have ført til, at flere kommuner i dag indberettede til statistikken.

Ministeriet har fuld tillid til, at Danmark Statistik følger de nøje beskrevne procedurer for at kvalitetstjekke og fejlsøge data, som de har oplyst til ministeriet.

For fremadrettet at sikre mere aktuelle data, er ministeriet ved at indgå nye aftaler med Danmarks Statistik, hvoraf det fremgår, at data skal offentliggøres tidligere, end det hidtil har været praksis. Det er min forventning, at vi med vores nye aftaler med Danmarks Statistik opnår en tilstrækkelig aktualitet i data.

Retvisende og pålidelige data

Endelig vurderer Statsrevisorerne og Rigsrevisionen, at der er risiko for, at data i statistikkerne ikke er retvisende, blandt andet på grund af utilstrækkelig kvalitetssikring.

Jeg medgiver, at der fortsat er en række udfordringer i forhold til kvaliteten af data i statistikkerne. Imidlertid betyder udmøntningen af datastrategien, at disse udfordringer løses i takt med at vi opdager og udreder dem. Datagrundlaget bliver derfor hele tiden bedre, hvilket Statsrevisorerne også anerkender.

Rigsrevisionen fremhæver særligt, at det ofte er uklart for kommunerne, om indberetningsproblemer skyldes fejl i egne fagsystemer eller fejl i ministeriets indberetningsløsninger. Der er allerede i dag et tæt og struktureret samarbejde om at identificere og løse problemer, herunder tekniske problemer, i forbindelse med indberetning eksempelvis gennem fælles møder mellem kommune, systemleverandør og Danmarks Statistik. Der er dog områder, hvor ministeriet ikke har bemyndigelse, men hvor det alene er kommunernes egen prioritering, der kan afhjælpe problemerne.

Jeg har noteret mig, at Rigsrevisionen anerkender ministeriets arbejde med at løse disse problemer, men også at Rigsrevisionen finder, at der er potentiale for at få mere pålidelige data ved at intensivere det allerede eksisterende samarbejde mellem ministeriet, Danmarks Statistik, kommunerne og systemleverandørerne. Jeg er enig i, at der er potentiale i samarbejdet, og ministeriet vil fortsætte med og ved behov intensivere denne indsats.

Herudover fremhæver Rigsrevisionen, at manglende oplysninger om personnummer i Danmarks Statistiks valideringslister på voksenhandicapområdet gør det svært for kommunerne at validere data og derved sikre, at data er retvisende. Danmarks Statistik har siden undersøgelsen ændret praksis på baggrund af en tilbagemelding fra Kammeradvokaten om, at det ikke er i strid med loven at udsende valideringslister med personnumre. Valideringen af data foregår derfor nu på tilsvarende måde som på de andre individbaserede socialstatistikker.

Det er min vurdering, at de ovenfor beskrevne initiativer i væsentligt omfang vil bidrage til at styrke ministeriets arbejde med at tilvejebringe kvalitetssikrede data, og at ministeriet derved får skabt et bedre grundlag for valide effektmålinger af de sociale indsatser. Jeg vil målrettet fortsætte dette arbejde gennem udmøntning af ministeriets datastrategi.

Der er ved fremsendelsen af dette brev sendt en kopi til Rigsrevisionen.

Med venlig hilsen

Mai Mercado